

(de)medicalisering

Kennis aan Tafel Sessie

19 november 2015

Deel 1

CELSUS
ACADEMY FOR
SUSTAINABLE
HEALTHCARE

Radboudumc

-
- Motto Celsus: Naar toegankelijke kennis om de zorg gezond te houden
 - Vier onderzoeksthema's, waarvan 'cultuur en betaalbaarheid' er één is

Wieteke van Dijk, MSc.

Dr. Marjan Faber

Dr. Marit Tanke

Prof. dr. Gert Westert

Dr. Patrick Jeurissen

Wieteke.vandijk@radboudumc.nl

Inhoud

- Wat is medicalisering?
 - Een paar voorbeelden
 - (de)medicalisering
 - Wat doe ik in mijn proefschrift
- Definitie van medicalisering
- Gerelateerde begrippen

Wat is medicalisering?

- Het verruimen van de opvatting over wat medisch verklaard kan worden en waar zorggebruik voor nodig is naar meer aspecten en dimensies in het leven en welzijn van mensen
- Medicalisering is in essentie een waardenneutraal fenomeen en vaak van toegevoegde waarde voor patiënten
- De aanname is dat medicalisering zorgvraag en zorgkosten doet toenemen

Illich I. Limits to Medicine. Medical Nemesis: The Expropriation of Health. London: Marion Boyars Publishers; 1995.

Sadler JZ, Jotterand F, Lee SC, Inrig S. Can medicalization be good? Situating medicalization within bioethics. Theoretical medicine and bioethics. 2009;30(6):411-25. Epub 2009/12/10.

Conrad P. The shifting engines of medicalization. Journal of health and social behavior. 2005;46:3-14.

Een paar voorbeelden 1/2

- Slaapproblemen in de VS (1993-2007):
 - Meer dan dubbel aantal 'slaapklachten' in consulten
 - Diagnose insomnia steeg met factor 7
 - Voorschriften benzodiazepine steeg met factor 1.5
 - Voorschriften nonbenzodiazepines steeg factor 30
- Conclusie: meer (farmaceutisch) ingrijpen op alledaagse klachten?!

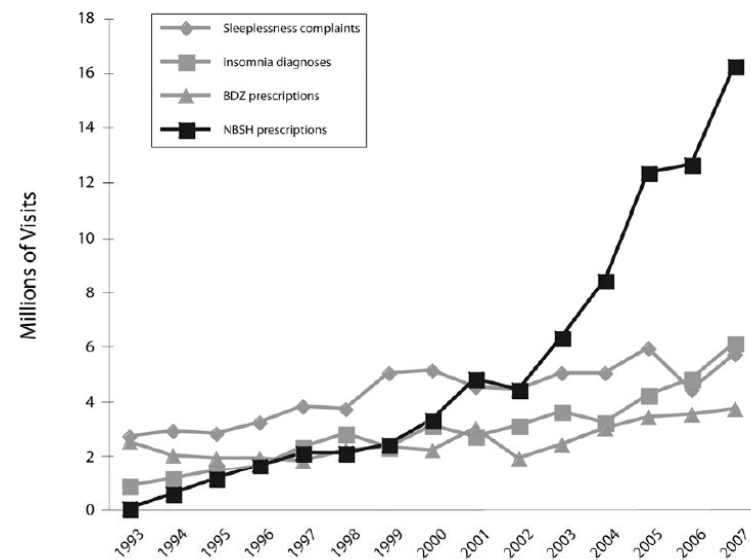
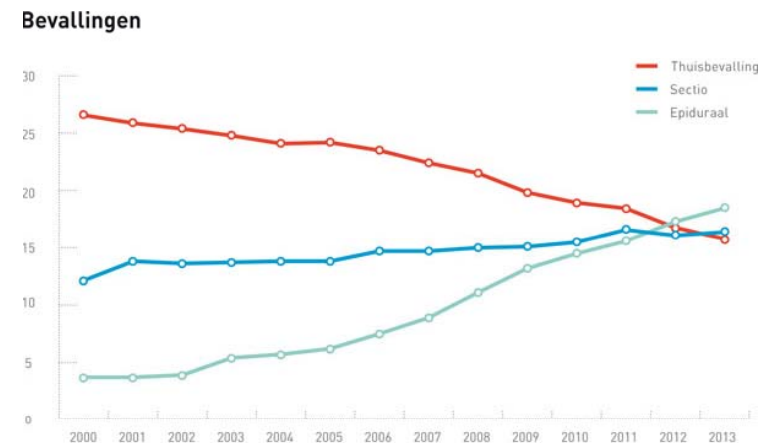

FIGURE 1—Sleeplessness-related trends of complaint, insomnia diagnosis, benzodiazepine (BDZ) and nonbenzodiazepine sedative hypnotic (NBSH) prescription as a result of physician office visits: United States, 1993–2007.

Moloney, Konrad & Zimmer, 2011. The Medicalization of Sleeplessness: A Public Health Concern. *American Journal of Public Health* 101;8;1429-1433

Een paar voorbeelden 2/2

- Geboortezorg in Nederland
- In toenemende mate gebruik van pijnbestrijding en keizersnedes
- Afname in thuisbevallingen
- Toenemend (intensiever) zorggebruik bij bevallingen in Nederland

Figuur 1 Veranderingen van 2000-2013 in percentage sectio's, epidurale anesthesie tijdens de bevalling en thuisbevallingen van alle vrouwen die na 22 weken zwangerschap bevelen.

Offerhaus, 2015. *Patterns in primary midwife-led care in the Netherlands. Trends and variation in intrapartum referrals.*

Proefschrift Radboudumc

Kwee, Derks & Oei, 2015. Ontwikkelingen in de geboortezorg. Geboorte veiliger voor moeder en kind. *Medisch Contact*, juni 2015; 4-7

(de)medicalisering

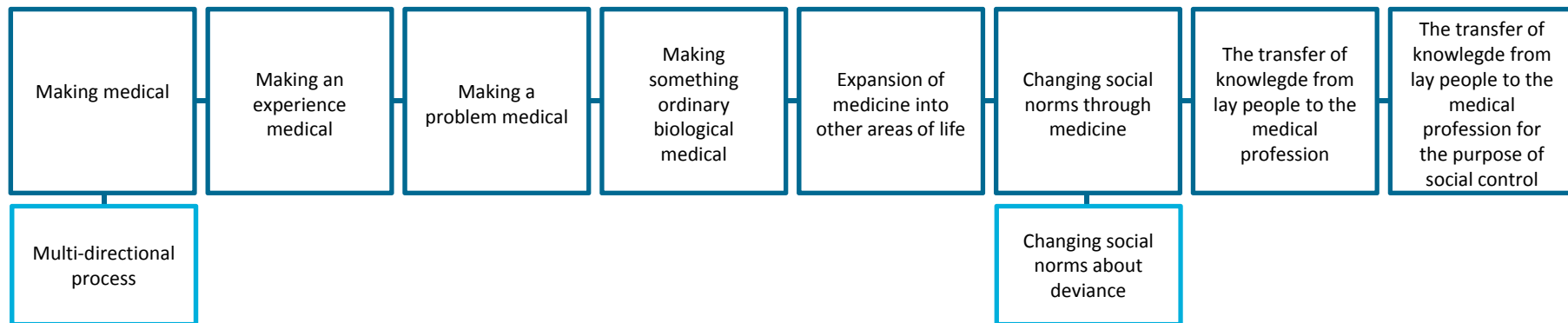
- “a problem that no longer retains its medical definition”
- Absolute zelden gehaald: homoseksualiteit
- Relatief komt meer voor:
 - geboortezorg (in andere landen)
 - Terugdringen adhd medicatie?

Conrad, 2010. Medicalization and social control. *Annual Review of Sociology*, 18, 209-232.

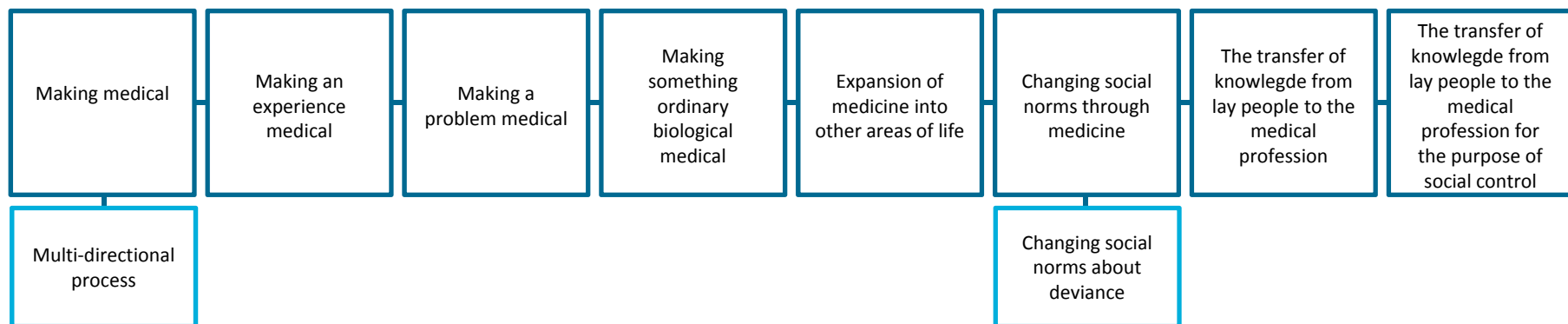
‘In dit proefschrift’

- Begripsafbakening
- Review van empirisch onderzoek met medicalisering als onderwerp
- Case-studies:
 - Medicalisering van rugherniabehandeling
 - Medicalisering van geboortezorg en de kosten daarvan [in ontwikkeling]
 - Medicalisering van somberheid en lichte depressie [in ontwikkeling]

Continuum van medicalisering

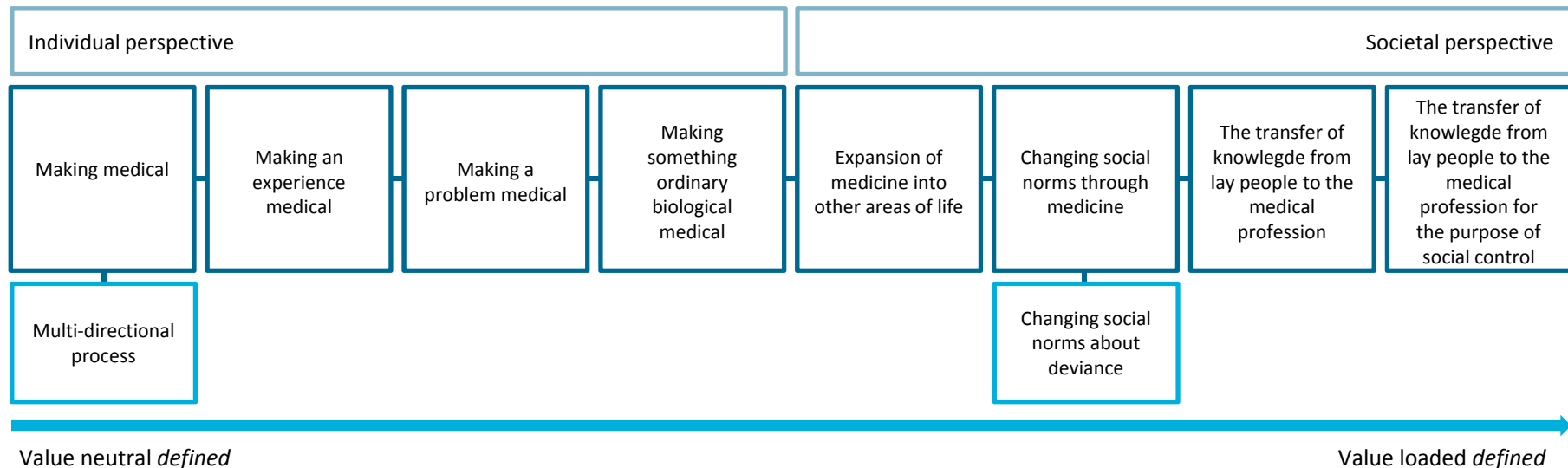

Continuum van medicalisering

- 52 studies geïncludeerd
 - Geen duidelijke relatie met jaar van publicatie
 - Geen duidelijke relatie met onderwerp van onderzoek

Continuum van medicalisering

Gerelateerde begrippen

Gerelateerde begrippen

False positive

Medicalisering

(patient) empowerment

(bio)medicalisation

Indicatieverruiming

Iatrogene effecten

Overtreatment

Overdiagnose

Pharmaceuticalisation

Enhancement

Disease mongering

healthicization

Geneticization

Overdiagnose

- *“An (asymptomatic) person is diagnosed with a condition; that diagnosis does not produce a net benefit for that person”*
- Klinkt simpel, is het niet
- Overdiagnose is een groot thema in de medische literatuur, maar het onderzoek staat nog in de kinderschoenen (een aantal disciplines is verder gevorderd)
- Sterk gerelateerd aan: overbehandeling / vals positieven / indicatieverruiming

Carter et al., 2015. The challenge of overdiagnosis begins with its definition. *BMJ* 350; 4 March; 1-5 (p.4)

Boer, Verkerk & Bakker, 2013. *Over(-)behandelen. Ethiek van de zorg voor kwetsbare ouderen*. Reed Business Education, Amsterdam

Pharmaceuticalisation

- *“The process by which social, behavioral or bodily conditions are treated, or deemed to be in need of treatment/intervention, with pharmaceuticals by doctors, patients, or both”*

Abraham, 2010. Pharmaceuticalization of Society in Context: Theoretical, Empirical and Health Dimensions. *Sociology* 44;4;603-622 (p. 604)

Disease mongering

- *“Widening the boundaries of treatable illness in order to expand markets for those who sell and deliver treatments. Pharmaceutical companies are actively involved in sponsoring the definition of diseases and promoting them to both prescribers and consumers. The social construction of illness is being replaced by the corporate construction of disease”.*
- Social anxiety disorder
- Female sexual dysfunction
- ADHD/depressie/high cholesterol

Moynihan, Heath & Henry, 2002. Selling sickness: the pharmaceutical industry and disease mongering. *BMJ* 324; 13 APRIL; 886-891 (p. 886)

Healthicization

- *“The problematization of normal lifestyle factors such as diet, stress and exercise. These become risk factors around which the construction of future health or illness is predicated. It is the individual’s responsibility, rather than the medical profession’s, to ‘transform the future by changing the health attitudes and health behaviours of the present’”*
- Gezondheidsapps: healthicization?

Hislop & Arber, 2003. Understanding women's sleep management: beyond medicalization-healthicization? *Sociology of Health and Illness* 25;7; 815-837 (p.817-818)

Enhancement

- *“Medicines used for non-disease conditions”*
- Moeilijk uniek te definiëren ten opzichte van behandeling, preventie of drugsgebruik (Ritalin!)
- *“What do terms such as “average” or “normal” functioning, or even “disease” and “enhancement” mean when we can improve functioning across the entire range of human capability?”*

Petersen, Nørgaard & Traulsen, 2014. Going to the doctor with enhancement in mind – An ethnographic study of university students’ use of prescription stimulants and their moral ambivalence. *Drugs, Education, and policy early online*; 1-7 (p.1)

Wolpe, 2002. Treatment, enhancement, and the ethics of neurotherapeutics. *Brain and Cognition* 50; 387–395 (p. 388)

Conclusie

- Er is niet één definitie van medicalisering
- Belangrijk af te bakenen waar je het wel over hebt (en waarover niet)
- Koppeling naar demedicalisering van ADHD

Literatuur – overzicht

- Boer, Verkerk & Bakker, 2013. *Over(-)behandelen. Ethiek van de zorg voor kwetsbare ouderen*. Reed Business Education, Amsterdam
- Carter et al., 2015. The challenge of overdiagnosis begins with its definition. *BMJ* 350; 4 March; 1-5 (p.4)
- Conrad P. The shifting engines of medicalization. *Journal of health and social behavior*. 2005;46:3-14.
- Conrad, 2010. Medicalization and social control. *Annual Review of Sociology*, 18, 209-232.
- Hislop & Arber, 2003. Understanding women's sleep management: beyond medicalization-healthicization? *Sociology of Health and Illness* 25;7; 815-837 (p.817-818)
- Illich I. Limits to Medicine. *Medical Nemesis: The Expropriation of Health*. London: Marion Boyars Publishers; 1995.
- Kwee, Derks & Oei, 2015. Ontwikkelingen in de geboortezorg. Geboorte veiliger voor moeder en kind. *Medisch Contact*, juni 2015; 4-7
- Moynihan, Heath & Henry, 2002. Selling sickness: the pharmaceutical industry and disease mongering. *BMJ* 324; 13 APRIL; 886-891 (p. 886)
- Moloney, Konrad & Zimmer, 2011. The Medicalization of Sleeplessness: A Public Health Concern. *American Journal of Public Health* 101;8;1429-1433
- Offerhaus, 2015. *Patterns in primary midwife-led care in the Netherlands. Trends and variation in intrapartum referrals*. Proefschrift Radboudumc
- Petersen, Nørgaard & Traulsen, 2014. Going to the doctor with enhancement in mind – An ethnographic study of university students' use of prescription stimulants and their moral ambivalence. *Drugs, Education, and policy* early online; 1-7 (p.1)
- Sadler JZ, Jotterand F, Lee SC, Inrig S. Can medicalization be good? Situating medicalization within bioethics. *Theoretical medicine and bioethics*. 2009;30(6):411-25. Epub 2009/12/10.
- Wolpe, 2002. Treatment, enhancement, and the ethics of neurotherapeutics. *Brain and Cognition* 50; 387–395 (p. 388)